

BRASSÓI UJLAP

Megjelenik este 6 órakor.
Egyes szám ára 2 fillér.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Társadalmi napilap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kapu-utca 72.
Telefon 356.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalból elhozva 1 óra 40 fill.
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Pesti Ujlapal 1 óra 1 K.

A nők választójogáról!*)

Kedves Barátnőm!

Érdeklődéssel olvastam a „Brassói Ujlap“ július 19-iki számában közölt vezércikkét „A nők választójogáról“; sőt annyira felkeltette érdeklődésemet, hogy többször is átolvastam s gondolkodtam tartalmas eszméi felett. Ugy-e nem veszi tehát Édesem rossz néven tőlem, ha azokhoz én is hozzá fűzöm reflexiómat hisz mint nőt, engem is érdekel e kérdés s azzal magam is foglalkoztam.

Századunk vezéreszméi közt első helyet foglal ma a nő mozgalom kérdése, mely a nő társadalmi, családi s politikai jogkörét van hivatva szabályozni. Helyes-e ez, nem tudom, de mint nő úgy érzem, hogy mi sokat veszítettünk erkölcsi értékünkből akkor, mikor ezek a kérdések felszínre kerültek. Osztom édesem nézetét abban, hogy a nő nincs alárendelt helyzetben a férfivel szemben, mert úgy testi, mint lelki képességei egyenlők a férfiuéval, sőt azt mondom, hogy ezen rendes tehetségeken kívül a sors vagy isteni gondviselés a nő lelkébe még különös tehetségeket is öntött, a melyek őt a férfinál magasabbra emelik, ha így szabad mondanom, tökéletesebbé teszik. S én mégis ebből a tényből nem azt a következtetést vonom le, melyet ön Édesem, hanem annak ellenkezőjét. S ezt annál biztosabban tehetem, mert ön is az én következtetésemnek adja az első helyet akkor, midőn azt írja, hogy „a nőt hivatása elsősorban a családi tűzhely mellé rendeli.“ Igen

Édesem ezt tartom én is s csupán azt szeretném kitérőlni, hogy „elsősorban.“ Nem Édesem, hanem egészen. Mi nők hivatásunk s minden képességünk szerint kizárólag családnak vagyunk rendelve. S e munka véleményem szerint oly nagy, oly terhes, oly sok irányu, hogy ennek teljesítése maga egész lelket, egész szívet kíván; s a nőnek, ki ezt igazán s egészében betölti, nem marad ideje arra, hogy akár politikai, akár társadalmi mozgalmakban mélyebben aktív szerepet vigyen, hacsak nem akar ügyjární, mint az a bizonyos emancipált uri asszony, ki egész napon kéregetett idegen árvák számára, s aközben saját gyermeke árvább s lelkileg szegényebb lett, mint amazok, kik szülők nélkül maradtak. Nem azt mondom ezzel Édesem, hogy mi nők tartjuk magunkat távol a társadalmi s főleg charitatív mozgalmaktól, amennyiben körülményeink megengedik, csupán azt, hogy ily irányu mozgalmaink első s folytonosan cselekvő tere legyen a család, a melynek mi éltető s lüktető szervévé lettünk a saját akarattunkból.

Mi nők Édesem férjeink segítő társaivá lettünk. Nem társaivá, kik egyforma munkát végeznek, hanem segítőtársaivá, kik a férfi kezének kenyérszerző munkáját a nemes és megértő szív munkájával segítjük és támogatjuk.

És ebben a felfogásban látom tévedni Édes Barátnőm s önt a nő mozgalmunk nagyon sok apostolnőjét. Ha hibát keresünk, bár férfiaiinkban

sok hiba van — elismerem —, de a hibák forrása bennünk, nőkben keresendő. Ne nézzen rám Édes Barátnőm olyan haragos szemmel, amiért ezeket mondom, de az élet ezt mutatja. Annak, hogy a férfi nem érti meg a nőt, hogy nem tud róla nemesen, idealisan gondolkodni, hogy nem becsüli a nőben a hitvestársat és a családanyát, hogy megunja, lenézi, szellemi tekintetben maga alatt állónak tartja, ennek Édesem legtöbb esetben a nő az oka. A nő, ha a hivatásának s kötelemének magaslatán áll, ha ezer tüzelő szempár közt is tántorilhatatlan, ha nem ad ő az „éhes“ férfiszemnek maga az „agit“, akkor — sok-sok tapasztalatból mondhatom — az az éhesnek tartott férfi nem tisztelettel hajol meg a nő előtt s becsülni fogja benne a hitvestársat, az édes anyát. És ha ezt nem érte el nemünk, annak okai javarészből azok a nők kik hivatásukat nem ismerték fel s kik idegen területeken kerestek munkakört az igazi róvására. Azt tartom Édesem hogy nem az a bünösebb és hibásabb, ki a felajánlást elfogadja, de aki azt felajánlja. Mi nők Édesem maradjunk meg a családban s éljünk annak, itt tágas munkakörünk van, melyben érvényesíthejük nemcsak családunk de társadalmunk s hazánk üdvére is tehetségünket, tudományunkat, érzésünket és egész szívünket s a napnak alig marad egyetlen szabad pillanata e munkaközben, de marad a jól végzett munka édes jutalma a lekiismeretben s azokban az eredmé-

Tellmann Béla

divatterme.

Brassó, Ferenc-József-tér és Lópiac sarokház Serg-féle posztóüzlet 1.emelet.

Készít saját műhelyében elsőrangú munkások által izlésesen előállított honi szövetekből

**uri ruhkat
angol női felöltők és kosztümekek**
készítése.

Vidéki megrendeléseket felelősség mellett próba nélkül is kifogástalanul teljesít.

yekben, melyeknek gyümölcsét családunk boldogságában mi érő nők érezzük elsősorban.

A politikai szereplés a kizárólag ezzel foglalkozó férfi lelkét is kimeríti, fásulttá, ne mondjam stréberré teszi. A férfi lehet stréberré, mi nők soha, A gyermek szégyelheti, édes atyját politikai bukásért, bár sajnos, ha ez megtörténik, de ha szégyenli édes atyját ez beláthatlan következményekkel járna a család, a társadalom, a haza romlására.

Mi nők, legyünk s maradjunk igazán és egészében nők s ne kívánczunk olyan területre, mely nekünk idegen, hanem maradjunk meg a családi körben, hol ha sirva és könnyezve is, ha megunva s elfeledve s, tudunk nagy csodákat művelni, s magunkat családunk, társadalmunk s hazánk javára hasznosakká tenni s akkor nem fogják egy jobb sorsra érdemes, de elzüllött ifju vagy lány láttára önkénytelenül azt mondani (s valljuk be jogosan): „ennek az ifjunak nem volt édesatyja? nem! hanem nem volt édesanyja.”

Ezek juttoták eszembe Édesem, midőn cikkét olvastam s azokat papírra vettem. Ugy-e nem ért félre, de lássa az a nézetem, hogy a mi ügyünkhöz mindnyájunknak kötelessége egy—egy gondolattal hozzájárulni, hogy kiépüljön családi és társadalmi életünkben az az ideális női típus, mely erkölcsi erejével kényszerítse a férfi nemet a nőt megillető tiszteletre s becsülésre.

De most távozom, mert még a Szerkesztő Úr megnehezítel hosszú fecsegésemért.

Ismeretlenül is sokszor üdvözlöm szeretettel

Brassó. 1912. jul 20-án.

Fné Etelka.

* A tegnapi vezércikkünkre hozzászólás.

Merth János

első brassói teke-asztal asztalos

raktár kész teke-asztalokban.

Brassó, Vasut-utca 8.

A keresztény

szociális egyesület estéje.

Tegnap este a ker. szociális egyesület szokásos összejövetelét tartotta meg. A lelkes hallgatóság éber figyalemmel hallgatta Kún László káplán előadását, ki a következőkben ismertette a keresztény szociális mozgalom irány elvét: „Szociálisták vagyunk és demokraták. Szociálisták, társak, testvérek a becsületes munkában s törekvésben: demokraták, mert óhajtjuk s akarjuk, hogy az a munkás nép is, mely izzadáson munkájával s kerges tenyerével keresi mindennapiját az őt megillető jogokban s becsülésben részesüljön. Alig van mozgalom, mely jogosabb volna, mint a munkás nép mozgalma jogai kivívásáért. De akkor, mikor a nép jogait követeli, oly alapra kell helyezkednie, mely nem csupán sikerre vezet, de amely méltó az emberhez, méltó a munkásosztályhoz. A nemzetközinek nevezett szociáldemokraták ebben az alapon tévedtek s forradalommal akarták jogukat biztosítani, elvetve Istent és hazát. A keresztény alapon szervezett munkásoknak ez nem lehet alap. Minden jog onnan felülről Istentől jó s azt a jogot elsősorban hazánk javára s boldogságára kell fordítani. Isten és hazaszeretet azon alap, melyre a munkásság jogainak kivívásában állhat s mely alapon olyan erkölcsi erők birtokába jut, melyek nemcsak jogot, de becsülést is szereznek ki.

Ha valakinek, úgy elsősorban az elnyomott munkás népnek van szüksége, hogy az Istenben való hit erőt adjon neki nehéz munkájában s bizalmat öntsön belé, hogy ne vérrel és habzó szájjal, de becsületes munkával s tisztességgel polgárhoz illő élet módjával küzdjön jogaiért. S ha valakire, úgy elsősorban a munkás osztályra illik a magyar költő szava:

A nagyvilágon e kívül

Nincsen számodra hely.

Áldjon vagy verjen sors keze

Itt élned halnod kell.

Mert a munkás embert az ő természettől becsületes szívében semmi sem boldogíthatja, csak a hegy zöldje, csak hazája éltető levegője s még muló porában is

csendesebben nyugszik a munkájával s izzadásával megszentelt földben.

Ez tehát azon alap, melyen a munkásság jogait örökre biztosíthatja s a melyen erkölcsi erejével kényszerítheti az intelligenciát, hogy kalapot emeljen előtte s bársonyos kezét nyujtsa a megkérgesedett munkás kéznek.

S ezen alapon jogaink kivívásához egyre van szükségünk, a szeretetre, hisz testvérek vagyunk. A nemzetközi munkások akkor, mikor a munkások jogos érdekeiért küzdenek, a keresztény munkásokat mindig a küzdők közt találják, de ellenségek leszünk, ha törekvéseink alapján Istenben való hitünkben s hazaszeretetünkben támadnak.

Tartsunk össze, legyünk egygyé s akkor a brassói keresztény munkás egyesületé a jövő.

S ezt szívből kívánom!!!

Az előadás után Brassóvián elnök mondott köszönetet Kún káplánnak az előadásért s a gyűlést bezárta.

Csinos fűszerüzlet berendezés
jutányos áron szabadkézből el-
adó. Polgár András Sepsziszent-
györgy Gróf Mikó Imre-u. 11

Egy uri lány meghurcolása.

Nagy botrány Nagyváradon.

Tegnap erkölcsrendészeti razzíát tartott a nagyváradai rendőrség a városban. Egyik utcában egy titkos rendőr megállította L. N. cipőgyáros leányát és igazolásra szólította fel. A meghökkenett leány elmondta, hogy egy cipőgyáros leánya és a vőlegénye üzletvezető egy üzletben. Kérte a titkos rendőrt, hogy telefonáljon a vőlegényének, aki igazolni fogja. A titkos rendőr azonban nem hitt leány szavának és durva módon bevitte a rendőrkapitányságra, ahol egy rendőrfogalmazó hallgatta ki. A leány hiába tiltakozott, a fogalmazó bezáratta es aztán kezdett érdeklődni a leány személye felől a vőlegényénél.

A szentpéteri gőztégla és cserépgyár ajánlja kitűnő minőségű

falazati tégláit

a lehető legolcsóbb árban

Iroda: Kapu-u. 72.

A vőlegény a leány szüleivel azonnal megjelent a rendőrségen, ahol majdnem ki-dobták őket. A leányt uagy nehezen szaba-don engedte a brutális rendőrfogalmazó, aki ellen most már a legszigorubb vizsgálat indult meg.

A nagyváradai rendőrfőkapitányt is megkérdezték ezen ügy felől, aki kijelentet-te, hogy itt súlyos eset történt és legszigo-rubb eljárást indítja meg a bűnös rendőr-tisztviselő ellen.

Furcsa egy kissé, hogy Nagyváradon megtörténhetik-e egyáltalában ilyesmi. Ha Oroszországban történik ez még nem cso-dálkozunk, de Európának kellős közepén igazán hihetetlen. Magas nivón állhat az a nagyváradai rendőrség.

Színház.

Tegnap este klasszikusan kellemes est-ben volt rész a Brassó színházjáró publiku-mának. Edmond Rostand a Sasfiók és Chantenler világhírű drámák szerzőjének talán legsikerültebb munkája Cyránó de Bergerac került színre. Elismeréssel kell adóznunk a direktornak, hogy ezt a klasszi-kus darabot felelevenítette s oly módon ve-zette be, mely meglepett s melyért Brassó közönsége hálás lehet.

A címszerepet maga Komjáthy direk-tor kreálta oly megértéssel, oly erővel, hogy nem habozunk kijelenteni, hogy Pethest kivéve nem lehet jobb Cyránója a magyar színpadnak, mint Komjáthy János. Annak a veszekedő, különc s mégis oly mély ér-zésű politikusi lelkű; harcban s verekedés-ben legyőzhetlen s a szerelemben gyáva; a csuf testű, de ideálisan szép lelkű Cyránó-nak sok ellentétes vonásból, de mégis egész embernek megrajzolt lelkét Komjáthy egé-szében megértette s a legfinomabb árnya-lataiban is kifejezésre juttatta. Teljesen fel-keltette közönségében az illúziót, hogy azt a Cyránót lássuk a színpadon, kit Rostand nagy szelleme oly nagy tudással s oly mély lélek ismerettel megrajzolt. A közön-ség honorálta is e páratlan sikert s több-ször nyílt színen adott kifejezést lelkesedé-sének.

Méltó partúere volt Fái Flóra Roxán szerepében. Bár maga Rostand is kimerült Cyránó megrajzolásában s Roxán már fo-

gyatékosabban jelenik meg, mégis Fái Flóra csodás művészetével életet öntött a szerepbe s felismertük benne azt a rajongó lelkű ifju lányt, melyet Rostand sejtetni akart.

Christián Abonyi Tivadar bár legtöbb helyen megtalálta a szentimentalizmus felé hajló hangot, de olykor nagyon erős volt, bár sikere kétségbevonhatlan.

Guiche gróf Földvári Sándor kezében kissé erőltet, de voltak jó jelenetei, melyek-ben ráismertünk a könnyű vértű francia mágnásra. Jók voltak a kisebb szerepekben Ujvári Lajos, Herceg Vilmos és Vágóné. Az összjáték s a darab helyes felfogásu beállításáért külön dicséret illeti a rendezőt s megvagyunk győződve, hogy de Cyránó publikuma egy nagyon kellemes est emlé-kével távozott a színházból.

Még csak valamit a publikumnak. Sik-kes lehet és divat Budapesten vagy Kolozsváron elkésve jönni (bár ez mindenütt el-ítélendő) hol a vastag szőnyeg felfogja a kopogást s legfeljebb szomszédját zavarja az ember azzal, hogy felállítja helyéből, de minálunk ez nagyon zavaró és ez külön-ben elsőrangú előadás sikerét nagyban za-varja tegnap is a folytonos járkálás a rezo-náló deszka padozaton. Legyünk eredeti ek s ne utánozzuk a nagy városok kelle-metlen s zavaró trükkjeit. A brassói közön-ség sokkal jobb izlésű, semmint ilyen után-zásokra éheznie kellene. (Nó)

HIREK

Szomb. julus 20.	Róm. kath. Illés Protestans Illés Gör. k. M. Tamas Nap két 4 25. nyug 7 47 perckor. Hold két 11 ó. 47perckor. Nyug. 5 ó. 11 per- ckor.
------------------------	--

Személyi hír

Pálffy János hitmanár szabadságáról visz-szatért
dr. Sbarcea Tivadar hétfalusi járási tisztí orvosnak és Rosenauer Gusztáv roz-snyói orvosnak 200—200 k.-t utalt ki a bel-ügyminiszter a koleragyanus utasok megfi-gyeléséért.

Vlaicu Brassóban is repülni fog.
Vlaicu aviatikus, mint hírlík, városunkban július hó 28-án fog repülni.

Laptársunk.
A Br. L. 162. száma ezeket írja: „szemé-lyes, magánérdekű támadások céljaira lapunk hasábjait sohsem nyitjuk meg.” E pár sort azért jegyezzük le, mert hiszen örvendünk, ha ilyent olvasunk, sok minden után.

Ellenzéki ügyvédek.
Nagyváradon nagy felfordulás készül. Az ügyvédi kamara 50 tagja írásban kérték az elnököt egy rendkívüli közgyűlés össze-hívására. Az elnök megtagadta a kérést, mi-re külön gyűlést tartottak, az ellenzéki ügy-védek akik elítélték az alkotmány sértéseket és a kamara elnökének bizalmatlanságot szavaztak.

Postások segélyző egylete.
Belügym. a brassói posta éstavirda altisz-tek és szolgák önművelődési és önsze-gélyezési egylet alapszabályait kiegészítés végett visszaküldte.

Két gazember.
A napokban két sárga cipős, és pepita ruhás alak kivetette hálóját Kolozsváron egy szép munkásleányra, akit hosszú rábe-szélés folytán egy közeli faluba vittek, ahol erkölcstelen merényletet követtek a 14 éves leányon. A két aszfaltbetyárt már el is fog-ta a kolozsvári rendőrség és most a fogház-ban lesik a sujtó és jól megérdemelt bün-tetést.

Életpálya urinőknek.
A budapesti gyermekmenhelyen (Üllői ut 86.) most nyílik meg a gyermekgondo-zó szaktanfolyam, amely teljesen ingyenes és ellátással jár. Száz meg száz nő juthat ezáltal nyugodt és tisztességes élethez.

Főügyész szabadsága.
Dr. Meias Jenő vmegyei tisztí főügyész f. hó 22-től kezoődő 4 heti szabadságra megy.

A lap szerkesztéséért felelős:
Frühvirih Mátyás.
Kiadja: **A Kath. Népszövetségi Takaré-
k és Hitelszövetkezet.**

Belvárosban Kórház-utca
19 szám alatt levő jó forgalmu
lakatos műhely szabad kézből
betegség miatt jutányos áron el-
adó.

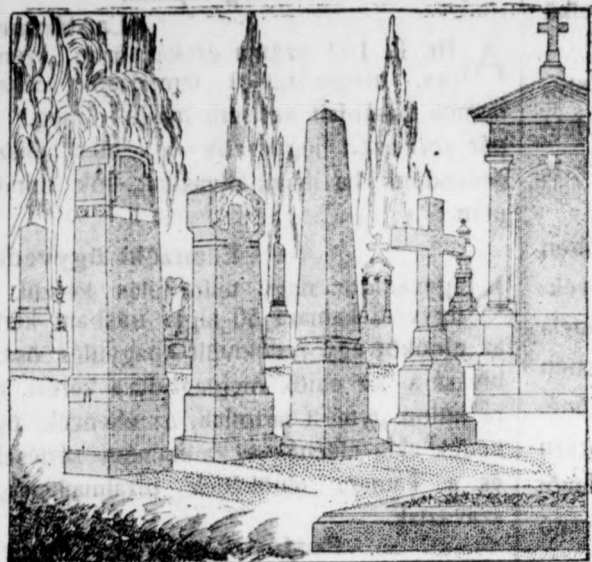
ÉRTESÍTÉS!

Nagyrabecsült vevőimet tisztelettel értesi-tem, hogy tanulmányutamról visszatértem 6 heti távollételem elméleti és gyakorlati szakismereteim gyarapítására használtam fel.

Világhírű „Le Grand Chic” módszer szerint a legkiválóbbat nyújthatom.

Miért továbbra is becses pártfogást kérek és maradtam teljes tisztelettel

GERGELY SÁNDOR női-divatterme, Lensor 28.

Sirkőraktár és mindennemű kőfaragó vállalat HERZUM FERENC és KÁROLY

Vasut-utca 58/B. A M. á. v. állomás közelében.

Állandó nagy raktárt tartunk: kész sírkövekben fehér márványból,
: laborador, fekete svéd gránit, syanit, trachit és homokkőből. :
Elvállalunk és szállítunk: különleges sírköveket, átalakításokat, át-
helyezést, úgy helyben, mint vidéken is. Megrendelésre készítünk
mindenféle kőfaragó munkát kicsinyben és nagyban, bármely ha-
: : : zai kőből, vagy márványból. : : :
Saját kőbányával rendelkezünk. Olcsó, valamint pontos kiszolgálás
: : : mellett bárkivel versenyképesek vagyunk. : : :

KAPHATOK

jutányos árak
és feltételek
— mellett —

részletfizetésre is

elsősorú gyártmány mindenfajta
varrógépek, kerékpárok, fa és vas-
tárgyak, képek, tükrök, inga- és
zsebórák, aranymű, szalon-garni-
turák, divánok, matracok, fali- és
futó-szőnyegek, paplanok, minden-
fajta vásznak, köntöskelmék, kész
férfi- és fiuruhák, esetleg mérték
után is készítik. Nagy választék
nemzeti zászlókban.

SZÖLLÖSY ZS.

Brassó, Kapu-utca 69.

Ügynökök megfelelő fizetés
mellett felvétetnek.

Országos iparegyesület által kitüntetett
: : nagy ezüst éremmel : :

Krisztián József és fia

keresztény katolikus cég.

: — : A pécsi főszékesegyház és : —
: — : számtalan plebánia szállítója. : —

Alapított: 1880-ban.

Méhviaszgyertyagyár Pécs.

Főüzlet: Szigeti ország-ut 8.

Fióküzlet: Jókai-tér 9.

Ajánlja a Főtisztelendő papsá
igyelembe preparált, füstnég
: — : küli méhviaszgyertyáit. : —

Hubert Hedwig

virágterme

Brassó, Kolostor-u. 23. Telefon sz: 500.

„KORONA“ szálloda

— részvénytársaság Brassó. —

Első rangú szálloda.

100, a legmodernebb kényelemmel berendezett
szoba és szalon. 250 vendég befogadására alkal-
mas. Villanyvilágítás. Lakosztályok fürdőszobák
kal. Saját gőzmosóda. Központi szellőztető. Író
és olvasó-szoba. Nagy fogadó-terem. Fürdők
Zeneterem. Turista-megszálló. Sötétkamra fény
képesek részére. Kiállító szoba. Kerti-erkély
Társaskocsi minden vonathoz. Automobilgarage
A legnagyobb zléssel és kényelemmel berende-
zett kávéház. 100-féle bel- és külföldi ital és ké-
pes folyóirat. Nagy billiárd-szoba. Műszobor.
Páholy. Elegáns éttermek és szeparék. Finom
porok és likőrök, valamint alkoholmentes italok.
Elsőrendű bécsi és francia konyha, melynek lát-
ványosságzámba menő berendezése megtekint-
ésre szívesen rendelkezésre áll. Erdélyi- és nem-
zetközi-étek Pilseni-, bajor és angol sörök.

Máder János

igazgató

Tiszta erdélyi borok.

Iparegyeleti vendéglő
és kerthelyiség

**Brassó,
Rezső-körut**

Kőbányai udvari sör.

Ünnepek alkalmával
dupla maláta sör is csapoltatik.

Kitűnő konyha.

Antosch Ede

kárpitos és díszítő

Brassó, Vár-utca 114.

A „Római Császár“ vendéglő

borkimérésben (Árvaház-u. 3. sz.) kitűnő
Eredeti **BOROK**

kaphatók. — Elismert jó konyha!

„ADLER“ AUTOMOBIOK

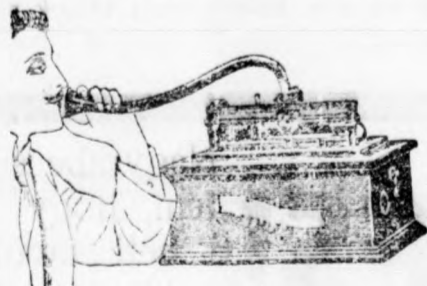
olaj, auto-pneumatik a
legjobbak.

: Kerékpár és autókikölcsönzés. : :
Kerékpár-, varrógép- és auto-javítások
MOOSER MIHÁLY-nál

Brassó, Kapu-utca 39.

BARTHELMIE GYÖRGY

Brassó, Kapu-utca 41.

Varró-, számoló-, összeadó-, diktáló-,
villany- és fizikai szerek, irodaszepek és különleges-
ségek üzlete.

A legnagyobb írógépek és különlegességek
raktári

Írógép-iskola.

Telefon 380.

Telefon 380

FAZEKAS ANDRÁS

FÉRFISZABÓ

BRASSÓ, FEKETE-UTCA 21.

MELZER és CRISTESCU

szabó divatterem

Raktáron a legfinomabb szövetek.

Brassó, Uj-utca 2. II. em.

Kovács Sándor

fényképész

Brassó, Katonakórház-utca 2 sz

Hentschel Brassó.